

ЧИ ВАРТО ВВАЖАТИ КРИПТОВАЛЮТУ ГРОШИМА...

Г. В. Сидор

*Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу
Тернопільського національного економічного університету
e-mail: sidor.gal@ukr.net*

Останнім часом у засобах масової інформації доволі часто простежується зацікавленість криптовалютою. Водночас у світовій фінансовій системі обсяги операцій з криптовалютами зростають, проте підходи державних органів влади до їх статусу є доволі різними, досі немає єдиного бачення ролі криптовалют.

Наукові дослідження криптовалют лише нещодавно почали займати відповідне місце в економічній науці, як нове економічне явище. У цьому контексті варто виокремити й наукові праці з цієї тематики автора роботи – Г. В. Сидор [1–3].

Незважаючи на наявність наукових здобутків у сфері вивчення окресленої проблематики, динамічний розвиток криптовалют зумовлює потребу в подальших наукових пошуках щодо розкриття цього питання.

Чи варто вважати криптовалюту грошима? Щоб актив класифікувати, як гроші, він мав би виконувати такі функції, як: засіб обігу; засіб платежу; засіб нагромадження; міра вартості; світові гроші.

Як засіб обігу – гроші діють у сфері обміну, обслуговуючи процес реалізації товарів. Вони становлять основу системи кредитування і сприяють поглибленню розподілу праці.

Крім цього, криптовалюта обслуговується біржами. З нашої точки зору, під впливом інноваційного розвитку криптовалюта поступово ставатиме засобом обігу.

Як засіб платежу – гроші забезпечують погашення боргового зобов'язання, а саме: продаж товарів у кредит, сплата комунальних платежів, орендної плати, заробітної плати тощо.

Криптовалюта як засіб платежу виконує роль векселя чи чека, за якими можливо отримати реальні гроші, через їхню нестабільну вартість. Навіть якщо криптовалюту отримано у формі інвестиції, вона все ж таки буде підлягати обготівкуванню для подальшої оплати товарів чи послуг.

Як засіб нагромадження – гроші можна заощаджувати, щоб у майбутньому за них придбати товар або перетворити в капітал.

Криптовалюта цю функцію виконує найкраще і за всіма параметрами перевищує фіатні гроші, оскільки вона може тривалий час зберігатися в електронному гаманці. Однак немає гарантій, що певний вид криптовалюти протягом певного проміжку часу не втратить своєї цінності.

Як міра вартості – гроші є одиницею обліку цінності різноманітних товарів або загальноприйнятою мірою.

Наразі жодна із криптовалют не виконує функцію міри вартості, оскільки їхня ринкова вартість постійно змінюється. Гроші теж мають властивість під впливом інфляції знецінюватися, однак це явище простежується протягом року і відмінність виявляється на рівні декількох відсотків. Ціна криптовалюти змінюється на десятки та навіть на сотні відсотків протягом місяця, при чому в будь-яку із сторін (як угору, так і вниз). З нашої точки зору, гроші мають бути стабільними, в іншому разі вони не будуть інвестовані, куплені чи продані тощо.

Незважаючи на всесвітню поширеність феномена криптовалют, вони не можуть бути світовими грошима. Криптовалюта не може виконувати цю функцію у зв'язку з тим, що неможливість контролювати криптовалюту з боку державних інституцій та децентралізованість її емісії унеможливають виконання нею цієї функції. Крім цього, обмеженість емісії криптовалют не дасть змогу повною мірою забезпечити реалізацію економічних взаємовідносин між країнами.

З нашої точки зору, стрімке збільшення міжнародного товарообігу мало б супроводжуватися збільшенням грошової маси, в іншому разі відсутність обігових коштів гальмуватиме економіку. Схожу причину мала відмова від золотого стандарту – нестача золота для забезпечення потреб світової економіки.

Пропонуємо розглянути функції, які виконують гроші та криптовалюти (табл. 1).

Таблиця 1

Функції грошей та криптовалют

Функції	Гроші	Криптовалюта
Засіб обігу	+	+ (умовно)
Засіб платежу	+	+ (умовно)
Засіб нагромадження	+	+
Міра вартості	+	—
Світові гроші	+	—

Складено автором на основі досліджень

Чи існуватимуть криптовалюти самі, чи будуть функціонувати на рівні зі звичайними грошима, чи матимуть свої функції, чи виконуватимуть ті самі функції, що і фіатні гроші? З нашої точки зору, ці питання потребують більш детального дослідження.

Ми вважаємо, що криптовалюта незабаром замінить паперові гроші, ставши звичним способом для здійснення взаємозрахунків для громадян, і це буде доволі зручно. Можемо пояснити це тим, що кожна нова валюта має переваги над минулою.

Список використаних джерел:

1. Сидор Г. В., Андрусів У. Я., Давидовська Г. І. Криптовалюта – гроші майбутнього. Актуальні проблеми економіки та управління в епоху глобальних викликів і загроз : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Дніпро, 26–27 квіт. 2018 р.). в 2-х томах. Т. 2. Дніпро, 2018. С. 304–306.

2. Сидор Г. В. Перспективи використання криптовалюти. Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в цифровій економіці : зб. III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. студентів, аспірантів і молодих вчених, (м. Київ, 23 берез. 2020 р.). Київ, 2020.

3. Сидор Г. В. Криптовалюта як альтернатива традиційним грошам. Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки : зб. наук. статей за матер. VI Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Дніпро, 16–17 квіт. 2020 р.) : у 2-х ч. Дніпро : НМетАУ, 2020. – Ч. 2. С. 150–153. URL: <https://nmetau.edu.ua/ua/mdiv/i2015/p3514>